

Brončani kip "Sv. Elizabeta i čudo s ružama" (odljev visine 170 cm) izložen u Franjevačkom samostanu o. fra Ante Antića u Splitu na Trsteniku rad je njemačke kiparice Yrse von Leistner (1917. – 2008.). Yrsa je sestrama milosrdnicama Splitske provincije „Navještenja Gospodinova“ darovala ovaj kip 1998. u znak zahvalnosti za predan rad te što su i o njoj skrebile u staračkome domu (kod Bonna u Njemačkoj). Sestre milosrdnice su ga pak kasnije velikodušno poklonile franjevcima Provincije Presvetoga Otkupitelja prigodom useljenja u novi samostan na Trsteniku 2008. u znak zahvalnosti i dobre suradnje, a i budući da je sv. Elizabeta zaštitnica Franjevačkoga svjetovnoga reda. Kip je svečano postavljen u Franjevačkom samostanu o. fra Ante Antića na Trsteniku i blagoslovljen na svetkovinu sv. Franje Asiškoga, 4. listopada 2018., i od tada je izložen svima na štovanje, a osobito se oko njega okupljaju članovi Franjevačkoga svjetovnog reda koji organiziraju i prigodna hodočašća za svetičin blagdan, 17. studenoga.

U franjevačkom samostanu na Trsteniku nalazi se i slika svete Elizabete koju je za njezine štovatelje i štovanje 2021. godine naslikala Karin Grenc, splitska kiparica i slikarica. Slika je načinjena tehnikom akrila na drvenoj ploči, formata 52 x 43 cm. Slika je blagoslovljena za štovanje na blagdan svete Elizabete, 17. studenoga 2022.

Molitva svetoj Elizabeti, zaštitnici Franjevačkoga svjetovnog reda (OFS)

Oče nebeski, ti si nam u svetoj Elizabeti dao novi uzor kršćanskog života, supruge, majke, udovice, pokornice i milosrdne žene, kontemplativne, brižljive i djelatne žene u svijetu.

Daj da svatko od nas slijedi njezine svijetle primjere, te u svojim obiteljima i bratstvima očituje nazočnost Isusa Krista u siromašnima i onima koji trpe.

Daj nam odvažnost da živimo, uz milost Duha Svetoga, savršenu franjevačku radost, vršeci mir i dobro, opraštanje i pomirenje, te tako usrećimo ljude svojega vremena. Po Kristu našem Gospodinu. Amen

Franjevački samostan oca fra Ante Antića,
Split - Trstenik

Mjesno bratstvo Franjevačkoga svjetovnog reda (OFS) „Blagovijest“,
Put iza Nove bolnice 10 c, Split - Trstenik
Priredio: fra Stipe Nimac, OFM, A. D. 2024.

SVETA ELIZABETA
u Splitu na Trsteniku

„**Franjevački samostan** oca fra Ante Antića, Split – Trstenik“ izgrađen je 2008. godine, a prema odluci Provincijskoga defnitorija nosi ime po sluzi Božjemu ocu fra Anti Antiću (1893. – 1965.), dugogodišnjem odgojitelju bogoslova, proslavljenom ispovjedniku i karitativnom čovjeku sveta života, za kojeg je 1984. godine započet proces beatifikacije. O. Antić je, naime, uz kraće prekide, ukupno 31 godinu služio kao odgojitelj franjevačkih studenata: u Makarskoj od 1925. do 1946. i u Zagrebu od 1946. do 1956. godine. U samostanu na Trsteniku svake godine se svečanom trodnevnicom obilježava obljetnica njegova preminuća (4. ožujka).

Prateći znakove vremena Franjevačka provincija Presvetoga Otkupitelja već je sredinom 1990.-ih godina stupila u pregovore s Teologijom u Splitu, kako bi se Franjevačka teologija u Makarskoj udružila s dijecezanskim teološkim studijem u Splitu te se osnovalo zajednički objedinjeni studij teologije, – Katolički bogoslovni fakultet u Splitu. Tako su biskupski Ordinariji Splitske metropolije, u ime Teologije u Splitu, i provincijal Franjevačke provincije Presvetoga Otkupitelja, u ime Franjevačke teologije u Makarskoj, potpisali 30. rujna 1997. ugovor o udruživanju i o osnivanju Katoličkoga bogoslovnog fakulteta u Splitu. Kongregacija za katolički odgoj u Vatikanu izdala je 9. srpnja 1999. uredbu o osnivanju Katoličkoga bogoslovnog fakulteta u Splitu i odobrila njegov statut, kad je potpisan i *Ugovor o položaju i djelovanju Katoličkoga bogoslovnog fakulteta u Splitu u sastavu Sveučilišta u Splitu*. Ukorak s tim išla je i potreba za adekvatnim smještajem studenata, odgojitelja i profesora koji bi se preselili iz Makarske s dotadašnjeg franjevačkoga učilišta u Split. Studenti i odgojitelji su u početku (otkako su preselili na studij u Split 1999.) privremeno boravili najprije (1999. – 2001.) u Lavčeviću hotelu za radnike (Velebitska 27), a potom u još nedovršenom samostanu časnih sestara milosrdnica (Bribirska 10) čekajući izgradnju vlastitog samostana. U međuvremenu je Provincijski defnitorij tražio prikladni i trajni smještaj za bogoslove, odgojitelje i profesore kako bi se – sukladno općim crkvenim zakonima, propisima i posebnim uredbama Reda, *Statutu* Provincije te posebnim provincijskim uredbama o formaciji i studijima – ponovno uspostavila „kuća formacije“ slična onoj ranije u Makarskoj (uz

razliku što ovdje više nije u istom samostanu i studij) do prelaska u Split. Tako je kupljen građevinski teren, učinjene sve pripreme, te se krenulo u postupak izgradnje samostana u Splitu na Trsteniku, u blizini KBC-a Split (Firule). Zgradu samostana i crkve projektirao je splitski arhitekt Jerko Rošin, izvođenje radova povjereno je građevinskoj tvrtki Lavčević iz Splita, kamen temeljac blagoslovljen je 14. srpnja 2005., a gradnja je dovršena 2008., kad su bogoslovi, odgojitelji i profesori tu konačno i uselili.

Zgrada je otvorena 17. prosinca 2008., a na Kapitulskom kongresu 16. listopada 2009. proglašena je samostanom. Tako franjevci Franjevačke provincije Presvetoga Otkupitelja 273 godine nakon prvoga (samostan Gospe od Zdravlja, Split – Dobri, 1735.) sagrađiše novi samostan u Splitu, u istočnome dijelu župe Gospe od Pojišana koju poslužuju Franjevci kapucini (OFMCap.) Hrvatske kapucinske provincije svetoga Leopolda Bogdana Mandića, sa sjedištem u Zagrebu.

Na provincijskom kapitolu 2022., sukladno preporukama Generalnih statuta Reda Manje braće (čl. 22., §1 i §2) da starija i bolesna braća uživaju poštovanje i blagodati zajedničkoga života, defnitorij Provincije donio je odluku da se jedan dio samostana u Splitu na Trsteniku preuredi za stariju i bolesnu braću te da se organizira medicinska i njegovateljska skrb za iste. Tako samostan, osim kao „kuća formacije“, danas služi i kao dom za stariju i bolesnu braću.

Samostanska crkva posvećena je 15. srpnja 2011. na svetkovinu „Presvetoga Otkupitelja“, zaštitnika Provincije, po kojemu je dobila i naslov, pa se na taj dan slavi zaštitnik i glavna svetkovina Franjevačkoga bratstva (OFM) na Trsteniku. Tom prigodom u crkvu je postavljen i brončani refelj „Rane sv. Frane“ (odljev, 460 x 231 cm, ljevaonica umjetnina Akademije likovnih umjetnosti /ALU/, Zagreb 1990.), rad velikoga hrvatskog umjetnika Ivana Meštrovića koji je bio i konfrater naše franjevačke provincije, a oslikava prizor kad je sv. Franjo na brdu La Verni 1224. godine primio Isusove rane (*stigme*) na svoje tijelo.

Godine 2012. u Splitu na Trsteniku je osnovano mjesno bratstvo Franjevačkoga svjetovnog reda (OFS), nazvano „Blagovijest“ po svetkovini *Navještenja Gospodinova – Blagovijesti* (25. ožujka).

Sveta Elizabeta (1207. – 1231.), naziva se često „Ugarska“ jer je kći (hrvatsko-)jugarskoga kralja Andrije II. (i sestra Bele IV.), ali i „Thirinška“, jer je bila udana za vladara njemačke pokrajine Thüringen, a gdje je i provela gotovo cijeli svoj kratki, ali intenzivan život. Tako je već s 4 godine iz očeva dvora odselila u pratnji vjernih služavki u dvorac Wartburg kako bi se temeljem obiteljskih dogovora kasnije (u dobi od 14 godina) udala za sina tirinškoga grofa (kneza). Treće dijete suprug joj Ljudevit (Ludwig) nije niti vidio, jer je prije nego je rođeno otišao u križarski pohod, da bi još u pripremama za pohod u Južnoj Italiji umro od groznice. Nakon njegove smrti život na dvoru postaje joj posve nepodnošljiv, jer je zbog intenzivnog služenja siromasima i potrebitima posve odbacila dvorska pravila ponašanja, a osobito otkako je u susretu s franjevcima čula za primjer sv. Franje što ju je dodatno potaknulo da se i sama odrekne svega i živi u posvemašnjem siromaštvu i služenju drugima. Skrb za djecu povjerila je rodbini, a udovičkom otpremninom izgradila je u Marburgu hospicij i nazvala ga po svom velikom uzoru Franji Asiškome. Tu je tri godine kasnije i sama bila ukopana. Umrla je 17., a pokopana 19. studenoga 1231. Već za života pratio ju je glas svetosti, pa ne čudi da ju je već 1235. papa Grgur IX. i službeno proglasio svetom, čime je postala prva kanonizirana franjevačka svetica. Njezino štovanje proširilo se vrlo brzo cijelom Europom. Zaštitnica je Franjevačkoga svjetovnog reda (OFS-a), svetica je ljubavi prema bližnjemu i potrebitomu, svetica caritasa. I naš veliki Marko Marulić, „Splićanin“ u svojem „bestselleru“ *De institutione bene vivendi per exempla sanctorum (Upućivanje u čestit život po primjerima svetaca)* (tijekom 16. i 17. st. objavljeno u više prijevoda, u četrdesetak izdanja) na više mjesta navodi upravo životni primjer sv. Elizabete, te je najviše rangira, pa kad piše o svetim ženama, smješta je odmah iza Blažene Djevice Marije. Inače, važno je spomenuti kako Elizabetu uz Split vežu i obiteljske (krvne) veze, jer joj se brat Bela IV. u vrijeme prodora Mongola sklonio na Klisu, a tu su mu i umrle dvije malodobne kćeri (Elizabetine nećakinje) te su pokopane u zajednički sarkofag, koji se nalazi (i danas) nad ulaznim vratima u splitskoj katedrali sv. Duje.